

det selvfølgelig ikke maa være en Hindring for Gennemførelsen af Baner i de Egne, som den ærede sidste Taler repræsenterer. Jeg ønsker ikke, at de Egne, som repræsenteres af hans Forslag, skulle i mindste Maade præjudiceres; de Egne trænge selvfølgelig til en Jærnbanelforbindelse, men hvorfor det netop skal være til Rolding, til den By, der ligger saa at sige fjernest dervfra og med mindst Udstat som Eksamthavn, synes mig højt mærkeligt, og i alt Fald forekommer det mig højt uretfærdigt at drage en Linie forbi Vejle og berøbe den den store Del af dens Opland. I Fjor foreslog jeg, at Vejle og Rolding skulde slutte sig sammen og mødes paa et bestemt Punkt paa den af mig her foreslaaede Bane. Det forekommer mig, at de i saa Fald staa lige i Kampen, at de da dele Oplandet imellem sig, og saa begge komme i nær Berøring med vor vigtigste Eksamthavn i Vestjylland. Det maa vel erindres, at det er en Fordel, naar man har saa let Afgang til denne Eksamthavn som muligt, og at de andre Byer paa Ostkysten maa ønske det samme, synes efterhaanden at anerkendes. Naar Varde beklager sig og søger at modarbejde Eshjærg, saa fastholder jeg netop, at det, at Eshjærg vokser til en saa mægtig Havn, bliver af saare stor Betydning for Varde. Eshjærg er i Løbet af det sidste Aar gaaet 3,000 Indbyggere frem; men Varde er saamtidig gaaet 800 frem, og den vil selvfølgelig vedblive at vokse, saa længe den fortaar at arbejde med og benytte de Forhold, som tilbyde sig. Den har nu et stort Opland, men vi maa dog huske paa, at ved Jærnbannerne ikke alene udvides Oplandet, men man kan sige, at det mangedobles derved, og det er aldeles uretfærdigt at sige, at fordi en By hidtil, da der ingen Kommunikationsmidler var, har haft den fattige Omsætning, som fulgte med et stort Opland, skulde den derfor ogsaa vedblive at dominere i dette store Opland, stont Kommunikationsmidlernes Forbedring havde givet Befolkningen et berettiget Krav paa at komme ad den nærmeste Vej til de bedste Eksamtheder. Den Maade, hvorpaa man der har set paa denne Sag, er i det hele taget karakteristisk. Der kan jo ikke være Tale om andet, end at hele Jylland ser hen til Eshjærg Havn med Ønsker om, at den maa udvikle sig paa den bedst mulige Maade til Gavn for os alle; men hver Gang der er Tale om at skabe noget selvstændigt for Eshjærg By, møder det dog Modstand fra alle Sider. Da man saaledes skulde have Jerne-Stads Herred flyttet, fik Eshjærg vel Herredsfogeden, men ikke Herredet, og næste Gang var, da de

skulde have en Bane langs Vestkysten, som Beboerne ønskede, da modsatte man sig ogsaa det. Nu ønske Beboerne i den sydlige Del af Jylland en Bane til Eshjærg, og saa møde straks alle de andre Byer og modsætte sig det. Kort sagt, at der skal danne sig et selvstændigt Opland for Eshjærg, taales ikke gerne. Der siges fra disse Byers Side, at de have Hævd paa Oplandet fra Rattegat til Vesterhavet, og der er ikke Plads for en Fyr som Eshjærg. Saa meget mere ubilligt er det fra Roldings Side, som Rolding allerede i Forvejen ad Jærnbanen har sin nære og lette Afgang til Eshjærg Havn. Med disse Ord skal jeg anbefale Forslaget til velvillig Overvejelse saavel af den højtærede Minister som af det Udvalg, som jeg formoder vil blive nedsat, og om det ikke skulde lykkes i denne Samling at saa gennemført det, tror jeg nok, at Stemningen i Egnen og Villigheden til at bringe Osre skal udvikle sig saaledes, at denne Bane maa anses for et i en ikke for fjern Fremtid sikret Foretagende.

Judenrigsministeren (Hørring):

Det er første Gang efter Vedtagelsen af Loven om Anlæg og Drift af private Baner af 8de Maj 1894, at der foreligger Spørgsmaal om ved Lovgivningens Hjælp at gennemføre ny private Baner, og man vil derfor finde det naturligt, at jeg søger at klar gøre min Stilling til Betydningen af Loven af 8de Maj 1894 over for de Spørgsmaal, som saaledes nu ere fremkomne og fremtidig ganske sikkert ville fremkomme med Hensyn til Anlæg af ny Privatbaner. Jeg skal da straks sige, at rent formelt er det klart nok, at Loven af 1894 ikke kan være nogen Hindring for Lovgivningsmagten i at vedtage ny Privatbaner. Hvis man kan blive enig derved, er man selvfølgelig fuldt ud i Stand til uanset Bestemmelserne i Loven af 1894 at beslutte Anlæg af ny Baner. Derom kan der ikke være nogen som helst Tvivl. Men da vi dog alle lægge en vis Vægt paa Kontinuiteten i Lovgivningsarbejdet, vil det med Hensyn til Rigsdagens Stilling til saadanne ny Foranstaltninger ikke være uden Betydning at være klar paa, hvad der var Forudsætningen for og Meningen med Loven af 1894. Jeg tror, at det i den Henseende først maa indrømmes fra alle Sider, at, for saa vidt der er Tale om en Forandring i selve Loven af 1894, maa man over for denne Lov ligesom i det hele taget over for de af Lovgivningsmagten vedtagne Love stille sig saaledes, at man siger: Vi gaa ikke til at forandre saadanne Love umiddelbart efter, at de ere vedtagne, uden at der kan